

тракувати з позиції комплексного підходу. Оптимальним і найбільш повним визначенням можна вважати наступне: кадрова політика – головний напрям (вектор) у роботі з людськими ресурсами в організації, галузі, регіоні чи державі, який визначається системою теоретичних поглядів, ідей, вимог, принципів, правил, форм, методів і технологій кадрової роботи за різними функціональними напрямками у конкретних соціально-економічних умовах [4, с. 46].

Отже, розглядаючи дослідження теоретиків та практиків у сфері управління персоналом на сучасному етапі його розвитку, можемо зробити висновок, що *«кадрова політика»* – це сукупність принципів, методів, форм організаційного механізму з формування, відтворення, розвитку та використання персоналу, створення оптимальних умов праці, її мотивації та стимулювання.

Література

1. Травін В.В., Дятлов В.А. Основи Кадрового менеджменту . – М.: Справа, 1995 – 336 с. – С. 112.
2. Губенко А.В. Значення трудового потенціалу для економічного розвитку підприємства // Економіка і маркетинг в ХХІ сторіччі [Текст] / А.В. Губенко. – Ч .1. – 2006. – С. 78-80.
3. Барышева А. Чтобы у фирмы было «завтра» [Текст] / А. Барышева // Управление персоналом. – 2000. – № 5. – С. 49-52.
4. Немикіна С.С. Сутність і завдання оцінки персоналу // Економіка і маркетинг в ХХІ сторіччі [Текст] / С.С. Немикіна. – Ч.2. – 2006. – С. 45-47.
5. Что такое «кадровая политика». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hr-portal.ru/pages/okk/kp.php>

Сисоліна Н.П., доц., к.е.н., Левандовський Є.Ю. магістрант гр. ЕП-11М
Кіровоградський національний технічний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальною проблемою розвитку сучасного суспільства, країни, регіону є економічне зростання суб'єктів господарської діяльності в умовах нестабільного впливу зовнішнього середовища.

Вивченню актуальності та розкриттю сутності аналітичного (діагностичного) дослідження діяльності підприємства для виявлення проблемних питань функціонування та розроблення засобів щодо покращення його становища приділяли увагу Дж. К. Ван Хорн, О.С. Вартанов, В.А. Верба, О.О. Гетьман, Б. Коласс, Л.А. Костирко, А.І. Муравйов, Н.В. Родіонова, Т.І. Решетняк, Р.С. Сайфунін, І.Д. Фаріон, В.М. Шаповал, Г.О. Швиданенко, А.Д. Шеремет та ін. Проте питання вивчення стану діяльності суб'єктів господарювання з метою

вироблення механізму їх стійкого розвитку та запобігання банкрутства у своїй господарській діяльності є актуальним.

Метою статті є аналіз сучасних підходів та розробка заходів щодо покращення господарської діяльності.

Від визначення і оцінки стану функціонування суб'єктів економічного процесу залежить розроблення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення цього стану або попередження несприятливих для його функціонування ситуацій і подій у ринкових відносинах. При цьому будь-який невірний зроблений діагностичний висновок може звести нанівець усі зусилля і сподівання суб'єкта господарювання на ринку в пошуку стабільності чи кращих перспектив розвитку. Відзначимо, що діагностика не є чимось новим у розвитку економіки вітчизняних підприємств. На сьогодні в науковій літературі можна знайти різні підходи до визначення діагностики. Так, А.І. Муравйов трактує діагностику як спосіб встановлення характеру збоїв нормального перебігу господарського процесу на підставі типових ознак, властивих тільки цьому об'єкту. Інші дослідники ототожнюють діагностику з аналізом (економічним або фінансовим). Зокрема, Г.О. Швиданенко та О.І. Олексик, розглядають фінансову діагностику і акцентують увагу на фінансово-економічному аналізі діяльності підприємства. Автори вважають, що "економічна діагностика" та "економічний аналіз" є тотожними поняттями, тобто система діагностики базується на використанні алгоритмів, технологій, методів і показників економічного аналізу.

Існуючи методики діагностування фінансового стану підприємства відрізняються одна від іншої, аналізом тільки певних особливостей фінансово-господарської діяльності підприємства. За методикою А.Д. Шеремета та Р.С. Сайфуніна необхідно проводити аналіз фінансового стану підприємства, що сприяє забезпеченню ефективного управління, та оцінити фінансову стійкість його ділових партнерів. У методиці американського вченого Дж. К. Ван Хорна робиться наголос на розрахунках групи коефіцієнтів, аналіз динаміки яких показує фінансове становище підприємства. Б. Коласс відзначає, що "займатися діагностикою - це означає розглядати фінансовий стан підприємства так, щоб виявити в динаміці симптоми явищ, які можуть затримати досягнення поставленої мети і вирішення завдань, піддаючи небезпеці плановану діяльність".

Необхідно відзначити думку таких дослідників як О.О. Гетьман і В.М. Шаповал, які розглядали діагностику як "спосіб розпізнавання соціально-економічної системи за допомогою реалізації комплексу дослідницьких процедур і виявлення в них слабких ланок і "вузьких місць" відноситься до методів непрямих досліджень". В той же час для І.Д. Фаріона: "Діагностика - це метод аналізу стану внутрішнього

середовища організації, встановлення проблем та вузьких місць, які спричиняють відхилення та деформації об'єкта від норми чи цілі, виявлення потенційно сильних та слабких сторін, що впливають на формування та реалізацію ефективної стратегії організації".

О.С. Вартанов вказує на істотні відмінності діагностики від аналізу, яких не враховують багато авторів: "на відміну від економічного аналізу, який направлений на вивчення динаміки економічних показників, діагностика дає змогу ще й виявляти структуру зв'язків між цими показниками, щільність та динаміку цих зв'язків", і зосереджується на такому методі досліджень, як апарат матриці зростання.

Розширюють межі діагностики та акцентують увагу на взаємозв'язку проблем підприємства В.А. Верба та Т.І. Решетняк, які розглядають діагностику як "процес детального та поглибленого аналізу проблем, виявлення факторів, що впливають на них, підготовки всієї необхідної інформації для прийняття рішення, а також виявлення головних аспектів взаємозв'язку між проблемами, загальними цілями та результатами діяльності підприємства".

Л.А. Костирко у монографії зазначає: "На сучасному етапі сформувалось чотири напрямки концепції діагностики: аналітична, інформаційна, антикризова, консультативно-дорадча" та розглядає ще два різновиди діагностики - дослідницьку та управлінську.

Цікавим є дослідження Н.В. Родіонової, яка пропонує проводити діагностику стану підприємства з двох боків: по-перше, фінансове та техніко-економічне діагностування з економічного погляду, що передбачає періодичне дослідження відповідних аспектів стану підприємства з метою уточнення тенденцій розвитку всіх видів діяльності, положення в траєкторії життєвого циклу і потім прийняття економічно і соціально обґрунтованих рішень для корегування; по-друге, організаційне діагностування як система методів, прийомів і методик виконання досліджень для визначення цілей функціонування суб'єкта господарювання, способу їх досягнення, виявлення проблем і вибору варіанта їх вирішення.

Отже, необхідно проводити не просто аналіз, а діагностику стану господарської діяльності підприємства, яка передбачає вивчення стану суб'єкта господарювання на основі аналізу і синтезу статистичної інформації з метою своєчасного виявлення недоліків та переваг його розвитку, визначення проблемних сфер його діяльності, моделювання подальшої діяльності і розроблення заходів щодо поліпшення такого стану на певному етапі у певний проміжок часу.

В моделюванні економічного зростання підприємства на перспективу необхідно використовувати принципи інтегрованого підходу. Відзначимо, що сучасною наукою проводиться оцінка результируючих показників розвитку основних процесів підприємства

[8]. Тоді модель економічного зростання підприємства у формалізованому вигляді буде:

$$EP = \{B(C_1, C_2, \dots, C_n), \Phi(C_1, C_2, \dots, C_n)\} \rightarrow \max$$

де EP – економічне зростання підприємства;

B, Φ – відповідні результуючі показники господарської та фінансової діяльності;

$C_1 \dots C_n$ – змінні чинники зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на результуючі показники, з врахуванням коефіцієнтів кореляції визначених за допомогою діагностичних методів. До них можна віднести внутрішні ресурси, політику держави економічну, податкову тощо.

Отже, після проведення діагностики необхідно для прийняття рішень проводити моделювання через сбалансовану систему результуючих і змінних показників. Таким чином, запропонований комплексний підхід буде сприяти ефективності господарської діяльності підприємства.

Література

1. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу. / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулін. - М.: ИНФРА-М, 2000.-176с.
2. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами. - М.: Финансы и статистика, 2001.-800с.
3. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы : учебн. пособ. : пер. с франц. / под ред. проф. Я.В. Соколова. - М. : Изд-во "Финансы", изд. об. "ЮНИТИ", 1997. - 576 с.
4. Гетьман О.О. Економічна діагностика : навч. посібн. [для студ. ВНЗів] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. - К. : Центр навч. літ-ри, 2007. - 307 с.
5. Вартанов А.С. Экономическая диагностика деятельности предприятия: организация и методология / А.С. Вартанов. - М. : Изд-во "Финансы и статистика", 1991. - 81 с.
6. Верба В.А. Організація консалтингової діяльності : навч. посібн. / В. А. Верба, Т.І. Решетняк. - К. : Вид-во КНЕУ, 2000. - 242 с.
7. Диагностика потенциала финансово-экономической устойчивости предприятия : монография / Л. А. Костирко. - Луганск : Изд-во СНУ им. В. Даля, 2004. - 240 с.
8. Ольве Н. Оценка эффективности деятельности компании / Н. Ольве, Ж. Рой, М. Ветер. - М.: Изд. дом «Вильямс», 2004.-304с.

Ситник І.В., аспірант
Кіровоградський національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Досягнення українськими підприємствами стійких конкурентних переваг на внутрішніх і зовнішніх ринках неможливе без